

Luboš Hajský (DEVINN): „Lepší GREENGAS než nic, praxe totiž ukazuje, že program řeší jen část problému.“

3.2.2025 - | PROTEXT

Firmy a města mají už kvůli tlaku na snižování emisí stále zájem otestovat si vodíkové autobusy a další techniku, bojí se ale vývoje cen vodíku.

Patová situace na trhu

Majitelé větších fotovoltaik zase uvažují o tom, že z přebytků energie začnou vyrábět vodík, mají ale obavu, že od nich zelený vodík nikdo nevykoupí. Masovějšímu rozšíření vodíkových technologií pak podle zkušeností DEVINNu brání neschopnost propojení produkce vodíku a jeho odběru.

Technika je vyřešená

„Sami jsme si prošli celým procesem, od pořízení elektrolyzérů až po kolaudaci instalace. Řešili jsme vše, od softwaru až po požární ochranu. Mohu potvrdit, že technicky jde o vyřešenou a funkční věc. Vodíkové technologie bych přirovnal k plynové kotelně. Pokud je instalace správně napočítaná a provedena odborníky, není bezpečnost problém,“ říká Luboš Hajský, CEO a spoluzakladatel DEVINNu.

Minimální a maximální výše podpory

Výzva GREENGAS nabízí investiční dotaci až 65 % s maximálním limitem 30 milionů EUR na jeden projekt a žadatele. Základní podpora je 45 % způsobilých výdajů, a to pro elektrolyzér vyrábějící obnovitelný vodík. Střední podniky pak získají dodatečnou podporu 10 %, malé až 20 %. Příjem žádostí o podporu začal 20. ledna 2025 a bude trvat do 30. června 2025. Realizaci projektu je nutné dokončit do pěti let od podpisu rozhodnutí ministra životního prostředí.

Kdo může žádat

Žádost o podporu z programu GREENGAS může podat v zásadě jakýkoliv subjekt, přičemž velikost firmy není omezující podmínkou; žádat mohou i obce.

Jaký objem výroby vodíku lze očekávat?

Obecně platí, že pro výrobu 1 kg vodíku potřebuje elektrolyzér zhruba 55 kWh elektrické energie za optimálních provozních podmínek. U nejmenšího možného podporovaného elektrolyzérů o výrobě 5 Nm³/h (odpovídá zhruba výkonu 25 kW) lze očekávat, že v praxi vyrobí až 10 kg vodíku za 24 hodin.

Co si z dotace mohou firmy pořídit?

Podporu lze čerpat na celý systém výroby vodíku... Fond na poslední chvíli ustoupil od využití kritéria omezující maximální míru podpory podle velikosti elektrolyzérů. Nově tak bude dotace v maximální výši podle velikosti firmy uplatněna na způsobilé výdaje, mezi které výzva řadí, předúpravu vody, elektrolytické svazky, výkonovou a řídicí elektroniku nebo třeba skladování a distribuci prostřednictvím trailerů, které fungují i jako skladovací zařízení. Rozhodující je, aby elektřina, ze které elektrolyzér vodík vyrábí, byla z obnovitelných zdrojů a splňovala přísná unijní

pravidla výroby, a šlo tak o výrobu skutečně obnovitelného vodíku.

Návratnost často stále vážne

Zájemci o vodíkové projekty kromě techniky samozřejmě řeší i finanční stránku věci. „Pokud vezmeme v úvahu, že návratnost instalace větší fotovoltaiky na průmyslový objekt se běžně počítá na zhruba 10 let, vycházely nám historicky studie vodíkových projektů pro naše klienty s návratností běžně i několik desítek let. Platí, že vodíkový projekt má smysl počítat jen jako celek, tedy rovnou vyřešit výrobu vodíku i jeho spotřebu. Pokud chcete vyrábět vodík z přebytků fotovoltaiky na logistickém centru, v projektu musíte rovnou zahrnout i pořízení vysokozdvizných vozíků na vodíkový pohon. Pokud chceme vyrábět vodík a pohánět s ním vodíkové autobusy, opět musíme do kalkulace návratnosti zahrnout pořízení autobusů i vyřešení toho, kde a jak budou vodík tankovat. GREENGAS vítáme jako možnost alespoň část projektů rozhybat, budou to ale spíše ty, kde je již spotřeba vodíku vyřešená a nevstupuje do nákladů projektu,“ dodává Hajský.

Vodík do zemního plynu

„Díky našim praktickým zkušenostem se nám v DEVINNu sbíhají všechny různé projektové záměry, často jsme v roli konzultanta. Nejpravděpodobnější realizaci vidíme u projektů, kde se vodík přimíchává do zemního plynu. Může jít o kogenerační jednotky nebo o výrobní firmy, které mají velkou spotřebu zemního plynu pro technologické procesy, jako je například nahřívání,“ dodává Hajský.

Omezující stáří fotovoltaiky

Praktické využití výzvy GREENGAS dále omezuje i to, že dotovaný elektrolyzátor nesmí být připojený na fotovoltaiku starší 36 měsíců. *„Tuto podmínku je sice možné částečně vyřešit formou PPA kontraktu (dlouhodobá smlouva o dodávce obnovitelné energie za pevnou či indexovanou cenu), pro zájemce to ale i tak může znamenat další komplikaci a proměnnou v už tak složitém rozhodování,“ komentuje Hajský.*

Začněte od techniky

Podle Hajského je důležité při přípravě projektu nepodcenit výběr správných komponentů a dobře naplánovat jednotlivé fáze. *„Existuje celá škála výkonů elektrolyzátorů i více způsobů, jak vodík ukládat. V každém projektu také řešíme softwarové propojení jednotlivých celků. Typicky třeba to, aby bylo na jednom místě vidět, kolik fotovoltaika předala energie elektrolyzátoru, kolik do přímé spotřeby domu atp. Troufnu si tvrdit, že ucelený systém od jednoho výrobce, který zkrátka napojíte a vyrábíte, zatím není dostupný. Často se tak s klienty dělíme o data z praxe,“ říká.*

O společnosti DEVINN:

DEVINN je v oblasti vodíkových projektů v roli systémového integrátora. Firma pomáhá realizovat vodíkové projekty na klíč, od úvodní konzultace přes projektové řízení až po kolaudaci celého systému.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/lubos-hajsky-devinn-lepsi-greengas-nez-nic-praxe-totiz-ukazuje-ze-program-resi-jen-cast-problemu/2629229>